

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום שלישי ז' חשון תשפ"ג | דף היומי בבלי: גדרים ז
דף היומי בהלכה: מסימן ס"א סעיף ו' עד סעיף י"ב.
מוסר: שמירת הלשון - פרק ט"ז 'הנה על ידי' עד פרק ט"ז 'ויש אנשים'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: שער התשובה פרק ו סוף פרק ו

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirshu@dirshu.co.il

סיפורה של רשימה מספר 16 – מסמך היסטורי מרתק | 'רק לאחר כמה ימים הבנו את פשר הדבר': תלמיד יח"ל מספר על הימים האחרונים במחיצתו של מרן מהר"ם שפירא זצ"ל | 'רגלי נטועות בקרקע': חלומו המסעיר של מרן הגר"ע יוסף זצ"ל | 2517

על דא ועל הא

**"ואתם הפוסחים על שני הסעיפים, בל תקשיבו
לקול המסיתים והמדיחים, שמעו לקול מזריכם
הדורשים רק בטובת כל האומה בחומר וברוח,
והצביעו בעד הרשימה - נומער 16..."**

מסמך היסטורי מרתק: ה'קול קורא' של גדולי ישראל לקראת הבחירות בפולין בי"ד בחשוון
תרפ"ג, בהן נבחר מרן הגאון רבי מאיר שפירא זצ"ל לחבר ה'סיים'

"דער גרויסער ניצחון"

בחמישה בנובמבר 1922 [י"ד מרחשון תרפ"ג] צעדה פולין אל הקלפיות. לאחר יומיים, בבוקרו של יום ט"ז מרחשון פתחו יהודי ורשה את עיתוניהם. הכותרת ב'היינט', לדוגמה, לכל רוחב העמוד הראשון, הכריזה: "דער גרויסער ניצחון פון אונזער ליסטע 16" - ניצחון גדול לרשימתנו מס' 16.

היה זה ניצחון בקנה מידה היסטורי. 35 יהודים נכנסו לסיים [-בית הנבחרים התחתון] מתוך 444 המושבים. לאחר כמה ימים נכנסו עוד חמישה יהודים לסנט [-הבית העליון של הפרלמנט הפולני].

בהצצה לקמפיין הבחירות תרפ"ג בדפים המתפוררים של עיתונות התקופה, אנו למדים כי מה שהיה הוא שיהיה... אותם מסרים. אותם רעיונות. הפחד מפני זליגת שוליים למפלגות אחרות, הזעקה נגד האדישות שמשאירה יהודים בבית, הפחד מפני כישלון, והכל עם לוגו גרפי קבוע בו מתנוסס המספר 16 שרץ לאורך כל הקמפיין, מודעות וגימיקים, קול קורא, הכשחות

סיפורה של "ליסטע 16" - רשימה מספר 16 לבחירות בפולין לפני מאה שנה בדיוק - הוא מסמך היסטורי נדיר שלא היה כמותו לפני, וכנראה גם לאחריו לא יהיה כן.

מספר היהודים בפולין ביום הבחירות ל'סיים' בי"ד בחשוון תרפ"ג הוערך ב-3 מיליון (!) כאשר כשליש מהם התגוררו בוורשה. משקל כבד היה לבחירות אלו עבור יהודי פולין, בשל הרדיפות שסבלו אז מצד השלטונות, ובפרט בפן הכלכלי. שורת חוקים דרקוניים ומגבלות קשות נתפרו במטרה להצר את צעדי היהודים, מה שגרם למחסור עצום והתייקרות נוראה שגבלה בפיקוח נפש בריכוזים היהודיים.

מציאות חסרת תקדים נוצרה אז, כאשר העם היהודי כולו, על כל שבטיו גוונים וקהליו המגוונים, צעד שלוב ידיים ברשימה אחת ויחידה - רשימה מספר 16 [למעט במזרח גליציה, שם היתה זו רשימה 17]. רשימה זו קיפלה בתוכה אחדות ישראל מרשימה בכורה הנסיבות הקשות שהיו אז, שהלוואי וזוכה לכך בקרוב בבוא הגאולה השלימה.

והכרזות, הוראות לבוחר ואזהרות מזויפים, ומה לא. הים אותו ים, והבחירות אותן בחירות. ההיסטוריה חוזרת.

ה'קול קורא' של גדולי פולין

בעיתון "דער יוד" מיום י"ד מרחשון תרפ"ג, ערב הבחירות, מתפרסם ה"קול קורא" של מאורי וגדולי ישראל למען רשימה 16 וכדלהלן:

כי יפלא ממך דבר... ובאת אל השופט אשר יהיה בימים ההם קול קורא!

אחים יקרים! עומדים אנחנו לפני הבחירות של הסיים והסיינאט הפולני, בהמוסדים האלה עומדות להיפתר כל שאלות מדיניות, ובתוכן גם שאלות הנוגעות לנו, היהודים, גם בחומר וגם ברוח.

בשעה גדולה ואחראית זו, התאספנו אנחנו הרבנים מפה ומגילי ביאליסטוק, וואלקאוויסק, וסוקולקה, לדון בשאלה רבת הערך הזאת! מי המה הראויים להיות שליחי עם ישראל בהמוסדים הנ"ל? מי המה אלה האנשים אשר בידם רשאים אנחנו למסור את גורל אומתנו בכלל, וחיי וצורכי כל איש יהודי, באשר הוא יהודי,

בפרט?

אחרי העיון החלטנו אנחנו הרבנים, העומדים למעלה מכל מפלגה, הדורשים בשלום כל יהודי ויהודי, כי רק להאנשים הנקובים בנומער 16 נוכל למסור את גורל חיינו החומרי והמוסרי. לכן יהודים חביבים!

כל מי אשר בשם ישראל יכונה, כל מי שאיננו רוצה להיבדל מכלל האומה, וכל מי אשר קיום היהדות וחיי העם העברי בתור לאום יקרים לו - מחוייב:

(א) ביום א' פרשת וירא (5 נאוועבער) ללכת הוא וביתו להקלפי, להצביע.

(ב) להצביע דווקא בעד הרשימה נומער 16 ולהזכיר ולזרז את מכיריו שיצביעו בעד הרשימה נומער 16.

(ג) ואתם הפוסחים על שתי הסעיפים, בל תקשיבו לקול המסיתים והמדחחים, שמעו לקול מורכם הדורשים רק בטובת כל האומה בחומר וברוח והצביעו בעד הרשימה נומער 16, וכל השומע תבוא עליו ברכת טוב.

(מתוך כתבה מאת הרב זאב אייזנשטיין, המבשר - קהילות)

יומא דהילולא

באותה שבת אכל עמנו כהרגלו את סעודות השבת, ולפלא היה, שכאשר הגיע בזמירות למילים 'ותשחק ליום אחרון' חזר עליהן בערך כחמישים פעמים. רק לאחר כמה ימים הבנו את פשר הדבר

שיחה מרתקת עם הרה"ח ר' מאיר לאמט, משרידי תלמידי יח"ל, המתאר בערגה את דמותו הגדולה של רבו מרן הגאון רבי מאיר שפירא זצ"ל, את הווי הישיבה וסדריה, ואת הימים האחרונים במחיצתו

הרב יעקב הייזלר

בענייני הכלל, בענייני הרבנות, בענייני בניית הישיבה ועוד, מצא זמן מספיק לכתוב חידושים מאירים כספירים, לשגר מכתבי תורה מלאים חריפות ובקיאות עצומים, ולמסור כאלו שיעורים עמוקים. חשבתי שניתן להסביר זאת רק על פי דברי חז"ל: מתוך שחסידים הם תורתם משתמרת. "בתחילת כל שיעור היה עושה כמצוות רבו הרה"ק מטשורטקוב והיה מקריא קטעים אחדים מתוך ספר חובת הלבבות".

כיצד התנהל סדר היום בישיבה?

"סדר היום היה קפדני מאוד, וליווה את הבחורים משעות הבוקר המוקדמות עד שעות הלילה המאוחרות, וזאת מלבד השעות הרבות שהצליחו המתמידים 'לגנוב' על חשבון שעות הלילה.

"מעשה היה באחד מאורחי הישיבה שפנה פעם לרבנו, שדירת מגוריו היתה בקומה השנייה בבניין הישיבה, ושאל אותו כיצד זה שהרעש העולה מהיכל הישיבה באישון ליל אינו מפריע לשנתו, שהוא כה זקוק לה לאחר יום עמוס עבודה. רבנו השיבו: אמשול

"הגעתי לישיבת חכמי לובלין בתחילת זמן קיץ תרצ"ג", מספר הרה"ח ר' מאיר לאמט בשיחתו עמנו, "כחצי שנה טרם הסתלקותו של מהר"ם זצ"ל. המהר"ם הגיע אז לסאמבור מקום מגוריו, הוא בחן אותי כדי לעמוד מקרוב אחר ידיעותי בתורה, ואכן לאחר שהצלחתי בבחינה קיבלתי ממנו תשובה חיובית ומאז נהפכתי לתלמיד מן השורה ביח"ל, שם למדתי במשך למעלה משלוש שנים עד שנת תרצ"ז".

האם הייתם שומעים שיעורים מהמהר"ם?

"הייתי שומע ממנו שיעורים אך לא בקביעות, היות והוא היה נודד רבות לטובת הישיבה ולא שהה בה כל העת. אך כל אימת ששהה בישיבה היה מוסר פעמיים בשבוע שיעור לתלמידים, בעיקר בסדר קדשים, בו היה מהמיוחדים שבדור. הוא היה בקי נפלא, חריף עצום, ושיעוריו היו גדושים חידושים מבריקים ועמוקים משולבים בבקיאות נדירה בכל חלקי התורה. "הפלא היותר גדול בענייני היה, כיצד עם כל עיסוקיו העצומים

בצוותא כל יום שני וחמישי וכן בימי ר"ח את ארוחת הצהריים באולם האוכל של הישיבה. בתוך הסעודה היה לומד עמנו מתוך הספר 'שערי תשובה' או משמיע דברי מוסר מתובלים בסיפורי צדיקים. כן נהג גם בשבת לאכול את כל שלושת סעודות ביחד עם הבחורים.

"מעניין לציין כי גם כאשר היה סועד לעצמו, היה מקפיד לאכול דווקא מהמאכלים המוגשים לתלמידים כדי לחוש את הקשר עמנו וכדי שיהא באפשרותו לעקוב אחר טיב המאכלים בישיבה. לשאלת אחד המקורבים מה ראה לעשות כן, השיב: הגמ' אומרת 'כל המלמד את בן חברו תורה מעלה עליו הכתוב כאילו ילדו'. וכי ראית אבא שייקח לעצמו יותר משנתן לבנו?!"

"באהבתו הרבה היה דואג לנו לצרכינו היומיומיים וכל מחסורנו היה עליו. לא פעם היו רואים אותו נכנס באישון ליל לחדרי השינה של התלמידים ומתקן את הכר שנשמט מתחת ראשו של אחד הבחורים.

"גם בהיותו במרחק במסגרת מסעיו לגיוס כספים לטובת הישיבה לא היה מסיח דעתו מתלמידיו. הגר"י פלקסר זצ"ל סיפר, כי בקיץ הראשון שנתקבל לישיבה, תשוקה עזה התעוררה בו ללמוד בהתמדה גדולה, והיה עוד צעיר לימים חלוש גוף מחמת שנות נדודיו בישיבות ורשה ללא תזונה ראויה. והנה ביום י"ז בתמוז, כשישב ולמד בהיכל הישיבה, כשבספסל הסמוך ישב עוד תלמיד צעיר בשם יעקב מהורחוב, מתמיד גדול שהיה גם כן חלוש ורזה, ניגש אליהם אחד התלמידים המבוגרים ואמר להם כי זה עכשיו באה קריאה טלפונית מהרב השוהה במעיינות הרחצה לצרכי רפואה, שמצווה עליכם לאכול ולא להתענות. מובן שקיבלו את הפקודה לא כ"כ ברצון, אבל מאמר הרב היה צו קדוש עבורם. "בישיבה היה גם חדר לחולים, עליו היה ממונה בחור בעל ידיעה בסיסית ברפואה. קשיים רבים נערמו על אותו בחור בעבודתו, שכן הבחורים בהתמדתם המרובה לא רצו לחלות ולא צייתו להוראותיו שעליהם לשכב בחדר החולים. הוא היה נאלץ אפוא מדי פעם לעבור בעצמו בין הבחורים ולגלות לפי מראה עיניו או שיעול יבש חולה נסתר לאחר מאמצים הובל הבחור החולה לחדר אך החולים היו ממשיכים שם בפלפוליהם והופכים את החדר לסניף של היכל הישיבה כאילו כלום לא אירע להם."

ר' מאיר מוסיף ומספר על השבועות האחרונים בישיבה לפני הסתלקותו של המהר"ם זצ"ל:

"באלול תרצ"ג החליט הרב במפתיע שכל התלמידים יישארו השנה, באופן חריג, בחודש תשרי בישיבה. עד אז היה נהוג החופש בחודש ניסן וחודש תשרי, ואותה שנה החליט שנישאר בחודש תשרי בלובלין וניסע לבית רק לקראת חג הפסח.

"חלק מהתלמידים התקשו להשלים עם המציאות הזאת, שכן היו רגילים לנסוע ולשהות במחיצת רבם בימים הנוראים. גם חסידי גור שהיו רגילים לנסוע לגור לר"ה, לא יכלו לקבל את

לך משל, לטוחן שגר על שפת הנהר וגלגלי טחנתו נעים בכוח זרם המים. שאלוהו ידידיו, כיצד הוא יכול לישון בלילה, והרי רעש המים אינו מפסיק ולו לרגע קט? השיב הטוחן: כל זמן שהגלגל נע ורועש יכול אני לישון במנוחה; רע ומר יהיה אם הגלגל יחדל פעם לנוע, אז לא אוכל לישון. ואכן לא פעם היה אפשר לפגוש את רבנו בשעת לילה מאוחרת או בשעת בוקר מוקדמת נכנס לאולם ועומד ומאזין ללימודו של אחד התלמידים מבלי שהלה ירגיש בזה.

"אירע פעם בתלמיד שלמד שמונה שעות ברציפות ביגיעה עצומה, עד שבאמצע לימודו נפל והתעלף. בעקבות כך תיקן מהר"ם שאחרי מספר שעות של לימוד ייצאו התלמידים לשוח קצת בגן הישיבה. אך בתקופה מסוימת החליט מהר"ם שההתמדה הזאת מטשטשת את גבולות היום והלילה בישיבה, והודיע בצורה נחרצת על משטר כבוי אורות בזמן השינה שנקבע. הוא בעצמו לקח את התפקיד של כבוי האורות מדי לילה בהיכל, ואף התבטא: ביטולה זהו קיומה.

"הבחורים המתמידים היו ממשיכים ללמוד בחדר המדרגות שליד אולם הישיבה, שם לא כבה החשמל, אולם דעת הרב לא היתה נוחה מכך. הגר"י פלקסר זצ"ל סיפר, כי לילה אחד עמדו קבוצת בחורים והוא בתוכם ולמדו לאור החשמל בחדר המדרגות, פתאום שמעו את חריקת הנעלים של הרב הצועד בקומה השנייה ומתקרב אליהם כשהוא רועם בקולו: למה אתם מפריעים את שנתם של הבחורים? הגר"י סיפר כי פחד גדול נפל עליהם והם הסתלקו חיש לקומה השלישית, אחד מהם התחבא בתוך ארון הבגדים ושני התחבא תחת המיטה מרוב יראת הכבוד."

ר' מאיר מוסיף ומספר כי הוא זוכר היטב את מרן הגר"ש וואזנר שהיה לומד בחדר המדרגות לאור החשמל עד לשעות המאוחרות של הלילה.

"דבר מעניין היה בישיבה שלא רואים היום בישיבות. הרב תיקן שחדרי הפנימיה יהיו סגורים על מנעול ובריח מהשעה שמונה בבוקר עד תשע בערב, כולל בימי השבת. אם היה מאן דהוא עיף היה נרדם על הגמ' ושב לתלמודו, אך בשום אופן לא היה יכול לעלות על יצועו בצהריים. למותר לציין שאף אחד בישיבה לא התלונן על הסדר הזה, דבר שלא שכיח כמעט בדורנו..."

"דבר מעניין נוסף שהיה בישיבה: זמן מיוחד נקבע לכתובת חידושי תורה. ואכן, ריכוז המוחות של מיטב העילויים יצר בישיבה מציאות של מחברים צעירים, שבעידודו של רבנו העלו על הכתב את חידושיהם עד שהצטברו לחיבורים למדניים מקיפים שעוררו השתאות בעולם התורני. בשלב מאוחר יותר הוקם בישיבה 'ועד מפיצי אור המאיר' שהו"ל מספר ספרים פרי רוחם של התלמידים."

כיצד התבטא הקשר של מהר"ם זצ"ל לתלמידים?

"אהבתו של הרב לבחורים הייתה ללא מצרים ובלתי. אחד מאותות החיבה והקשר המיוחד התבטא במנהגו לסעוד עמנו

הייתה עשר בלילה, וכשהגיעו היה כבר האולם מלא לאמירת הסליחות האחרונות זכור ברית.

"הם הופיעו לפני הרב עם המגפיים והבוץ לקבל ממנו שלום. כשנתן לאחד מהם שלום, הפטיר הרב: 'גם אני יודע לעשות מופת'... כך הם זכו להיות במחיצתו בימים נוראים האחרונים לחייו, שהיו חוויה רוחנית לאין ערוך.

"חדי עין הבחינו באותה שנה איך שהרב מתאמץ שלא כהרגלו בקטעים מסוימים בתפילה כמי שמנסה לקרוע עולמות. גם אני שהיתי במחיצתו בר"ה, ביוה"כ, בסוכות ובשמח"ת. למפרע התברר שבזכות הוראתו להישאר בתשרי בישיבה, זכו הבחורים להיות עמו בהסתלקותו, שכן בלעדי זאת היו הרבה בחורים חוזרים רק באמצע חודש חשוון לישיבה

"לאחר הימים הנוראים נסע רבנו לוורשא בעקבות החובות הגדולים שהעיקו עליו, ולשבת פר' נח שב לישיבה. אני זוכר דבר מעניין, שבאותה שבת אכל עמנו כהרגלו את סעודת השבת, ולפלא היה שכאשר הגיע בזמירות למילים 'ותשחק ליום אחרון' חזר על זה בערך כחמישים פעמים. רק לאחר כמה ימים עם הסתלקותו הבנו את פשר הדבר.

(מתוך כתבה בהמבשר תורני לך תשע"ד)

התקנה ונכנסו לקבל ברכת פרידה מהרב ולקבל רשות לנסוע לגור. לא בקלות הסכים הרב, וניכר היה שאין דעתו נוחה מכך, אבל בכל זאת הבין שיש לו כאן 'עסק' עם חסידים ולא יוכל להתגבר על זה.

"הגר"י פלקסר סיפר לי שגם הוא היה בין חסידי גור ששכרו מכונת משא לנסוע לגור. הם נכנסו לקבל רשות והרב פטר אותם בשפה רפה לשלום. זה היה יום לפני ערב ר"ה, הם עלו על האוטו וכשיצאו מהעיר הרגישו תיכף בקפידת הרב - האוטו התקלקל. עברה עוד שעה, ושוב פעם קלקול, אבל כבד ורציני. האוטו נשאר בדרך ולא הועילו כל התיקונים. הנהג ברח והם נשארו תקועים באמצע הדרך.

"לא הייתה להם ברירה אחרת, רק לרדת מן האוטו ולצעוד רגלי. הם סחבו את החבילות ופתאום גשם שוטף ניתך עליהם, הבוץ ממש עד הברכיים. היום ירד, הערב בא והם באמצע הדרך, לא מקום יישוב, רק כפרים של גויים. אז הם נתפרדו לחבורות, מהם אמרו להמשיך ולנסוע ומהם אמרו לחזור ללובלין. חלק המשיך לעיירה ריקה שהייתה סמוכה לשם, ומשם הגיעו לגור בערב החג סמוך לשקיעה ממש, ואילו הגר"י פלקסר עם עוד קבוצה פנו לתחנת רכבת סמוכה לחזור ללובלין. השעה כבר

על דא ועל הא

מחוגי השעון התקדמו. השעה 22:00 בדיוק. העיניים והאוזניים של כל הנוכחים נצמדים לדיווחים הדרמטיים של המדגמים. רק אדם אחד יושב בצד...

עשר דקות שהן עולם מלא! הדים רבים ותגובות נרגשות ליוזמה המיוחדת של 'דרשו' ביום הבחירות

שליט"א יצאו מגדרם להרעיש ארץ ומלואה, להבעיר את ליבות בני ישראל ולזעוק בתפילות לאבינו שבשמים.

היה זה ביום הבחירות, בניזולטר היומי של 'דרשו' - הפותח בכל יום, אותו מקבלים אלפים לתיבת המייל שלהם, המלא בחומר מעניין ומגוון בכל ענייני היהדות וההלכה, הופיעו השורות דלהלן:

"רבותי, הנה זה מגיע. ההזדמנות שקיימת רק פעם ב-4 שנים! היום יום הבחירות, יעמלו כולם לקיים מצוות רבותינו, אבל כשהקלפיות נסגרות, וכבר אין מה לעשות, מגיע הרגע הגדול... כשכולם יצמדו לדיווחי המדגמים (שאינן שום קשר בינם למציאות...), זה הרגע הגדול שלכם. נצלו זאת. עשינו זאת בבחירות קודמות, והנה זה מגיע שוב...

"בעשר הדקות שבין השעות 22:05 - 21:55 (חמשה-לעשר עד עשר-וחמישה), תיפסו את הגמרא ואטמו אזניכם מלשמוע דברי חול. ברגעים אלו כשכולם עסוקים במדגמים ושטויות, חסרה תורה בעולם והקידוש ד' שלכם יהיה עצום. אל תפספסו רגעים

אהרן כהן

חברי הקלפי נעמדו על מקומם, עוד מעט ייסגרו שערי הקלפי והם יתחילו לספור את הקולות וסופסוף יסיימו את עבודתם וישבו לבתיים לאחר היום הארוך. ואז הם הבחינו בו והביטו בתימהון.

השעה 21:55, בעוד חמש דקות ייסגרו הקלפיות וכריזו על תוצאות המדגמים. הוא התיישב בשולחן הצדדי, הוציא חוברת 'משנה ברורה' ולמד דיני מרור לליל הסדר...

מחוגי השעון התקדמו. 22:00 בדיוק. עיני כולם ננעצו במסכים או קשובים לאזניות, לשמוע ולדעת, מה אומרים המדגמים. הוא המשיך בלימודו עד שהגיע הזמן לעשות את תפקידו, להשקיף ולוודא ששום קול מהיהדות החרדית לא יעלה ויאבד. הסיפור הנ"ל, אחד מני רבים, התרחש במלוא אמיתותו.

שבועות וחודשים סוערים עברו על תושבי מדינת ישראל בכלל והיהדות החרדית בפרט. הפחד מהלא נודע, הדאגה מעליית שונאי השם ורודפי הדת החרידה כל לב יהודי. גדולי ומאורי הדור

יקרים אלה. הפיצו הלאה את המייל...

קריאת קודש זו שהגיעה לאלפים שהעבירו את המסר לחבריהם וידידיהם, ניכרה ובלטה בשטח במלוא עוזה. רבים וטובים התבטאו בהתלהבות: "אחרי השטייגען הגדול, אנחנו כבר ניצחנו!!" כל אחד בסגנונו הגיב בחום ובהתלהבות על הרעיון הנפלא. לכבוד ולהנאת הקוראים החשובים החלטנו לשתף אותם בחלק מהתגובות:

מספר הרב אהרן ידלר: "התיישבתי עם שני בני הגדולים על מנת ללמוד את ה'עשר דקות', אך הודו להשם, הלימוד היה מענג כל כך, ופשוט לא שמנו לב והמשכנו הרבה יותר זמן..."

מספר הרב בנימין ב': "נכנסתי לחדר עם גמרא והתחלתי להכין את השיעור הראשון של זמן קיץ בפרק חזקת הבתים. היה כזה לימוד מתוק וטהור, שאני בטוח שהשיעור בישיבה בעז"ה יהיה שיעור מיוחד ביותר, שיעור שהוכן בשעה מיוחדת ובהקרבה מיוחדת!!!"

"והכי חשוב - תובנה אדירה לחיים!! גם הדבר שנראה הר גדול ותלול וקשה לכיבוש, עם קצת כח גבורה ורצון והוא הופך

למישור! וזה המקום להודות ל'דרשו' על היוזמה הנהדרת, כהמשך וכתוספת לכל הרמת קרן התורה, שהעלתה ורוממה והגביה אותנו לכמה דקות שלא נגמרות..."

מספר הרב יהושע י. מבית שמש: "ישבתי כהרגלי בבית המדרש צאנו והתעקשתי לשמור על קביעותי בתורה בלימוד ברציפות למען ולזכות ניצחון החרדים לדבר השם, מיד לאחר מכן נעמדתי למעריב. לא להאמין, בלי נייעס ועדכונים. וההרגשה, באמת תענוג שלא מהעולם הזה."

לסיום, מרגש היה לשמוע את סיפורו של ר' מנחם: "האמת היא, שהייתי באמצע ההכנות לפסח ביחד עם אח שלי. פתאום קלטנו: איי! הזמן כבר הגיע, אנחנו כבר ב-3 דקות איחור. הפסקנו ועזבנו את העבודה באמצע ולמדנו יחד כרבע שעה כדי להצטרף ולזכות להיות חלק מהקבוצה הגדולה המרבים תורה בעולם."

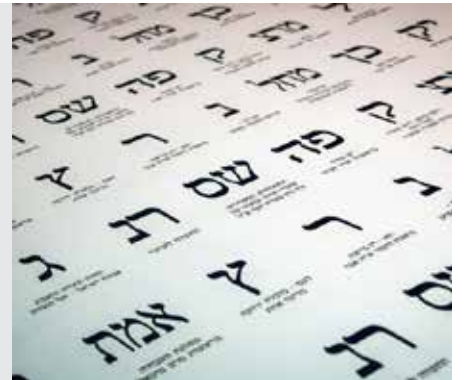
לקבלת 'פותח בכל יום' - הניוזלטר היומי של 'דרשו' נא שלחו

מייל ל- info@dirshu.co.il

אשריכם ישראל!

על דא ועל הא

לא האמנתי שאצליח לשבת מול הגמרא, בידיעה ברורה שכל עם ישראל חוץ ממני כבר יודע מעל חצי שעה את תוצאות המדגמים, ועוד ארגיש מאושר עם כך...

5 נקודות מבט על הרעיון המקורי מבית 'דרשו' - 18 רגעים של לימוד תורה במוצאי הבחירות בזמן פרסום המדגמים

עד עשר-וחמישה), תיפסו את הגמרא ואטמו אזניכם מלשמוע דברי חול. ברגעים אלו כשכולם עסוקים במדגמים ושטויות, חסרה תורה בעולם והקידוש ד' שלכם יהיה עצום. אל תפספסו רגעים יקרים אלה. הפיצו הלאה את המייל..."

כעת, השעה 22:18. שומו שמים, אין לי עדיין צל צילו של מושג מה העלו המדגמים. אך החלטתי לפני הכל להעלות על הכתב כמה מהמעלות הטובות שאני אישית הרווחתי מהיוזמה הזאת, ובעיקר כדי להביע להם את הערכתי בשם עוד הרבה יהודים שהרוויחו לא פחות ממני. וזה החלי בס"ד:

1. עיקר העיקרים ללא ספק זה ה-18 דקות של לימוד התורה, שבלי ההחלטה להצטרף לרעיון הפשוט והמקורי, בוודאי היו מתמלאות ב...

2. בתת מודע ובמודע, במשך כל היום ידעתי, שבערב הזה כמו מוצאי הבחירות האחרונות, אשתדל לנצל את הזמן הזה ללימוד התורה. כך שבמשך היום הגדול מצאתי את עצמי לא אחת 'מוותר' מרצון ובשמחה על שמיעת עדכונים ו'נייעסים' למיניהם.

3. השעון הראה על 21:41, אני לא לומד כעת, אבל פתאום קלטתי. יהודי, תתעורר! בעוד 19 דקות נסגרות הקלפיות. עכשו

השעון הראה על השעה 22:00 בערב. בלילה רגיל זה לא אומר הרבה, אולי רק בשביל כמה דייקנים המקפידים להיכנס למיטה בדיוק בשעה הזאת. אבל לרוב האנשים זה לא אומר הרבה.

אבל הלילה זה משהו אחר לגמרי. בשעה זו, אבל בדיוק בשעה הזו, מתפרסמים מדגמי הבחירות. שערו בנפשכם - חודשים, שבועות, ימים ושעות, נטחנים ונלעסים הפרשניות והמהלכים, התכניות והחלומות, והכל בכל כל מתנקז לדקה הספציפית הזו. או אז נדע - משוער אבל כמעט בטוח - מה שיצא לנו ולכל עם ישראל מכל התבשיל המכונה 'בחירות'.

אצל חלק ניכר [ומכובד ברובו...] מהציבור, כולל חשובי אנ"ש, מקובל ונהוג להיצמד ליודעי או שומעי דבר, ולהאזין בשקיקה לתוצאות המדגמים לצד לימוד ופרשון עד כמה שידם יד כהה מגעת. איך זה קרה? ועיקר העיקרים - מה על היהדות החרדית לעשות 'להלכה ולמעשה' לאור התוצאות ה'לא' סופיות...

כך גם נהגתי אני הקטן [באמת], עד שהגיעו 'דרשו', ופשוט הציע את הרעיון ה'פשוט מאוד': במקום לרוץ לשמוע את המדגמים, מנצלים את הזמן ללימוד התורה כפי שפורסם בזה הלשון: "בעשר הדקות שבין השעות 22:05-21:55 (חמשה-לעשר

ממני כבר יודע מעל חצי שעה את תוצאות המדגמים, ועוד ארגיש מאושר עם כך...

5. ולכם אוסיף בנימה אישית: המסר הגדול שצריך לקחת מכך לכל החיים - שום דבר שבעולם, מסקרן ומרגש, מפעים ומרעיש ככל שיהיה, לא שווה לרגע אחד של לימוד התורה!...

לשליחת תגובות לכותב המאמר: a0533185209@gmail.com

עדיין אפשר לעשות. ספר התהילים נפתח, ואם תרצו, 37 פרקי התהילים שנאמרו בסערת רגש נזקפים גם הם לזכות הרעיון המקורי.

4. לסיום, מבחינתי נוסף כאן עוד רווח אישי לחיים - עצם הידיעה שכן, אני יכול! האמת תאמר: לא האמנתי לעצמי שאצליח לשבת כעת מול הגמרא, בידיעה ברורה שכל כלל ישראל חוץ

ותן טל ומטר

ז' במרחשון - כל מה שצריך לדעת על בקשת 'ותן טל ומטר לברכה'

לקט הלכתי מקיף בדין תפילת "ותן טל ומטר", מאת הגאון רבי יהודה אריה הלוי דינר שליט"א

לחתימה (מ"ב שם). וטוב יותר לחזור לותן טל ומטר ויאמר על הסדר (שם).

ז. אם חזר לשמע קולנו במקום לחזור ל'ברך עלינו', והזכיר טל ומטר, בדיעבד יצא (שבט הלוי י כג, כיון שיש ראשונים שסוברים כן. וכ"כ במים חיים בשם הגר"ח קניבסקי, פרי חיים בשם הגראי"ל שטיינמן גליון שג).

ח. שכח טל ומטר והזכירו בברכה אחרת [כגון בעל הצדיקים], לא יצא, וצריך לחזור (מים חיים בשם הגר"נ קרליץ).

ט. התחיל לומר "יהיו לרצון", ונזכר באמצע הפסוק, אינו נקרא שסיים התפילה וחוזר לברכת השנים (שיעורי הגרב"צ פלמן).

י. התחיל לומר "יהיו לרצון" ונזכר באמצע הפסוק, והיה בדעתו לחזור לברכת השנים, ובטעות גמר הפסוק, יש מסתפקים אם חוזר לראש או לא (שיעורי הגרב"צ פלמן).

יא. "יהיו לרצון" שאומרים לפני אלוקי נצור אינו סיום התפילה (שעה"צ תכב ח).

יב. סיים תפילתו וצריך לחזור לראש, ימתין שיעור ד"א ואח"כ יחזור ויתפלל (מ"ב סי' קה סק"ג), וא"צ לעקור רגליו (שיעורי הגרב"צ פלמן).

יג. סיים תפילתו וצריך לחזור לראש, י"א שאין צריך לומר ה' שפתי תפתח (שעה"ת תכב ד. ועי' מ"ב קיד כא) וי"א שצריך לחזור ולומר ה' שפתי תפתח (אג"מ או"ח ה כד, אשי ישראל מהגר"ח קניבסקי).

יד. אם קודם התפילה ה' בדעתו להזכיר טל ומטר, ולאחר זמן רב התעורר לו ספק, א"צ לחזור, אבל אם התעורר לו ספק מיד לאחר התפילה צריך לחזור (מ"ב קיד לח), וי"א שאם זוכר שבתחילת אותה ברכה רצה להזכיר טל ומטר, מסתבר שהזכיר, ואינו צריך לחזור (מים חיים בשם הגרש"ז אורבך). וי"א דבזמננו א"צ לחזור כלל, אפי' כשנתעורר ספק מיד לאחר שמו"ע (פרי

א. מתחילין לומר 'ותן טל ומטר' מליל ז' מרחשון [ובחור"ל בערבית של יום שישים אחר התקופה] (שו"ע קיז א). ויכריז השמש קודם התפילה: "טל ומטר" (מ"ב סק"ג), ודוקא בלשון הזה, כדי למעט בהפסק. ויש קהילות שנוהגים להכריז "שאלה" (לקט הקמח החדש סק"א).

ב. אם לא שאל מטר מחזירין אותו, ואף אם אמר 'ותן טל' מחזירין אותו. ואם אמר 'ותן מטר' אינו חוזר (שו"ע קיז ד). ואם נזכר לפני שומע תפילה שואל בשומע תפילה (שם סעי' ה).

ג. אם לא נזכר עד אחר שומע תפילה, אם עקר רגליו חוזר לראש, ואם לא עקר רגליו חוזר לברכת השנים. ואם סיים תפילתו [כלומר סיים כל התחנונים שרגיל לומר], אע"פ שלא עקר רגליו כעקורים דמי. ואם גמר שומע תפילה ולא התחיל רצה, אומר שם ותן טל ומטר וממשיך רצה (שם). ואם התחיל רצה [אפי' אמר רק המילה רצה] חוזר לברכת השנים. ואם לא חתם שומע תפילה, רק אמר "ברוך אתה ה'", מסיים למדני חוקיק, ואומר ותן טל ומטר, וממשיך כי אתה שומע וכו' (מ"ב שם סק"ט).

ד. אם שכח טל ומטר, ונזכר בסוף הברכה אחרי המילים "ברוך אתה ה'", י"א שלא יסיים "למדני חוקיק, אלא יסיים "מברך השנים", וימשיך ויזכיר טל ומטר בשומע תפילה ('לגשמים בעיתם' מהגר"ח קניבסקי), וי"א שסיים למדני חוקיק, ויחזור למילים ותן טל ומטר (פרי חיים מהגראי"ל שטיינמן גליון שג).

ה. אם התחיל "תקע בשופר", יאמר בשומע תפילה. ואם נזכר לפני שהתחיל תקע בשופר, יאמר שם "ותן טל ומטר לברכה". אמנם יותר טוב לומר בשומע תפילה גם באופן שלא התחיל תקע בשופר (מ"ב קיז טו).

ו. אם נזכר באמצע ברכת השנים, יאמר במקום שנזכר. אבל אם כבר אמר "כשנים הטובות", יאמר ותן טל ומטר, ויחזור ויאמר "וברך שנתינו כשנים הטובות", כדי שיהי' מעין החתימה סמוך

חיים מהגראי"ל שטינמן גליון שג).

טו. שכח פעם אחת, ונזכר אחר שמע קולנו, וחזר לברכת השנים, ושוב שכח לשאול מטר, ממשיך ושואל בשומע תפילה. וצריך להמשיך כל הברכות על הסדר, אע"פ שכבר אמר אותם, ולא ידלג לשמע קולנו. ואינו חוזר לברכת השנים, ואינו דומה להבדלה (הגר"צ פלמן בקונטרס גשמי ברכה בשם הגראי"ל שטינמן והגר"ח קניבסקי, מים חיים בשם הגרי"ש אלישיב והשבט הלוי והגר"נ קרליץ, הליכות שלמה פ"ח סעי' כב).

טז. שכח לומר טל ומטר, אם אמר "ועננו בורא עולם" בשמע קולנו, א"צ לחזור, כיון שמזכיר שם "תן טל ומטר" (הליכות שלמה פ"ח).

יז. אם אמר "ותן טל ומטר" לפני ז' חשון, יחזור שנית (הגר"צ פלמן בשם החזו"א בקונטרס גשמי ברכה, דברי שי"ח מהגר"ח קניבסקי גליון 89) וי"א שלא יחזור שנית, כיון שמעיקר הדין היו צריכים להזכיר כבר ואינו סימן קללה (אשרי האיש בשם הגרי"ש אלישיב, לגשמים בעיתם מהגרי"ש א והגר"ש ז אורבך, הליכות שלמה פ"ח סעי' יח) ובני חו"ל שאמרו ותן טל ומטר לפני יום ס' אינם חוזרים (רע"א בגליון שו"ע).

יח. לא שאל בליל ז' חשון נחלקו באחרונים אם צריך לחזור, ובמ"ב הכריע דצריך לחזור (מ"ב קיז ו).

יט. נסתפק אם אמר טל ומטר, עד ל' יום בחזקת שלא אמר, לאחר ל' יום בחזקת שאמר (עי' לעיל).

כ. כיון דבשבת א"א טל ומטר, לכן י"א שצריך יותר מל' יום כדי שיהי' צ' תפילות. וי"א שתלוי בל' יום ולא צ' תפילות, וספק ברכות להקל (מ"ב ס' קיד ס"ק ל"ז, שעה"צ סק"ח).

כא. כשאומר צ' פעמים לא יתחיל מ'ברך עלינו, אלא מ'ואת כל מיני תבואתה וכו', כדי שלא יאמר שם ה' (מ"ב סק"מ). ואם

אמר צ' פעמים ותן טל ומטר בלי המילים שלפני זה, משמע מהמ"ב דאינו מועיל (הגר"צ פלמן). ובני עדות המזרח יאמרו 'רופא חולי עמו ישראל ברך עלינו את השנה הזאת' עד ותן טל ומטר [בלי הזכרת ה'] (כף החיים סק"ס).

כב. יש מסתפקים, אם אחר שאמר צ' פעמים [ל' יום], ומסתפק אם אמר טל ומטר או לא, ועדיין לא אמר שמע קולנו, האם צריך בכל זאת להזכיר בשמע קולנו, או דלמא כיון שיש חזקה שאמר, אינו צריך לומר בשמע קולנו.

כג. יש מסתפקים באלו שלא רוצים להיכנס לספיקות, ומתחילת החורף מזכירים טל ומטר בשמע קולנו, האם נכון לעשות כן. ושמעתי מהגר"ח קניבסקי דהוא דין בדיעבד, ולכתחילה אין לעשות כן, והוי כמשנה מטבע שטבעו חכמים.

כד. שכח לומר טל ומטר במנחה בערב שבת, נחלקו האם מתפלל מעריב ב' פעמים [כיון דבין כך אינו מזכיר שם]. יש מדמים ליעלה ויבוא [כשר"ח ה' ביום שישי], דאינו חוזר כיון דא"א לעשות תנאי בשבת, דאין תפילת נדבה בשבת (שע"ת סי' קח, מג"א שם סקט"ז), וי"א דאינו דומה וחייב לחזור (הגר"ח בסטנסיל סי' א. שדת הר צבי א נד). ולמעשה י"א שלא יתפלל תפילת תשלומין כלל (הליכות שלמה פ"ח הערה 82, הגרי"ש אלישיב. ועי' הסבר לזה בשיעורי הגרי"ש ע"מ ברכות מהרב ב.צ. קוק עמ' שיג) וי"א שיתפלל ערבית פעמיים (לגשמים בעיתם מהגר"ח קניבסקי).

כה. שכח לומר טל ומטר, ונזכר בברכת ולירושלים עירך, וחשב שצריך לחזור לברך עלינו, וחזר והתחיל ברך עלינו ותקע בשופר, ואז נזכר שהדין הוא לומר בשמע קולנו - יפסיק מיד וימשיך בברכת וירושלים עירך, ויאמר טל ומטר בשמע קולנו (לגשמים בעיתם מהגר"ח קניבסקי).

(מים חיים)

פרשת השבוע

"החלום חזר ונשנה ג' פעמים, כשאני מספר לו את צרתם של ישראל הבאים לפניי ומתחנן אליו שיבוא כבר לגאלנו, אך הוא בשלו: רגלי נטועות בקרקע, כי יש מיליון ילדים שאינם יודעים לקרוא שמע ישראל"

מרן הגר"ע יוסף זצ"ל מספר על גילויים מופלאים בחלום אודות החובה הקדושה לזכות את הרבים ולהפיץ תורה ויראת שמים

ויקרא בשם ה' קל עולם (יב, ח)

"והנה בחלומי בלילה ההוא, ראיתי את הגאון רבי יוסף חיים זצ"ל מבבל (מחבר שו"ת רב פעלים ובן איש חי) אשר בא לבקר בביתי ופניו מאירות כזוהר החמה, נכנס לחדר הספרייה, והתיישב ליד השולחן. ראה לפניו אחד מחיבורי, כמדומני שו"ת 'יביע אומר' והתחיל לעיין בו אחת הנה ואחת הנה וכשסיים אמר 'טוב מאד'. וישאל אותי האם אני ממשיך להופיע ולדרוש ברבים דברי תורה ומוסר, כאשר חנני ה', ובדרך כלל אני מופיע ביחד עם

בהקדמה לספרו טהרת הבית (חלק ב' עמ' י"ג) מספר מרן הגר"ע יוסף זצ"ל:

"אזכרה ימים מקדם עם לבבי אשיחה ועלה במחשבה לפני למעט בהופעותי ברבים כדי להתמסר יותר בעריכת כל חיבורי אשר עימי בכתובים, כי מתי אעשה גם אנוכי לביתי ואם אין אני לי מי לי, ורינוי על משכבי סליקו.

אף שהחתן הוא נכדו, והכלה נכדתו של מורו ורבו מרנא רבי עזרא עטיה, לא דיבר על החתן גם לא על המשפחה או על עניני נישואין, ובקול בוכים סיפר כדלהלן:

"בחלום ליל שבת ראיתי יהודי קדוש שזקנו יורד על פי מדותיו, עומד בשערי ירושלים כשרגליו נטועות בקרקע. לשאלתי מי הוא, ענה כי נשלח לגאול את ישראל, אך עדיין לא ניתנה לו הרשות לעשות זאת, מאחר ומיליון ילדים אינם יודעים לקרוא 'שמע ישראל'. ושוב חזר החלום ונשנה ג' פעמים, כשאני מספר לו את צרתם של ישראל הבאים לפני ומתחנן אליו שיבוא כבר לגאלנו, אך הוא בשלו: רגלי נטועות בקרקע, כי יש מיליון ילדים שאינם יודעים לקרוא 'שמע ישראל'.

סעודת האירוסין הפכה לעצרת התעוררות, בקריאה קדושה לציבור הקדוש לפעול ולהפעיל, למען הפצת שמו יתברך, להפיץ את אור התורה בקרב אחינו התועים, משם נסע מרן לכותל להעתיך בתפילה על הענין הזה, דבר זה כאב בלבו יותר מכל דבר אחר. (ספר קנין תורה עמ' קכ"ו)

(גיליון 'ביע אומר')

עמיתי הרב הגדול רבי יהודה צדקה שליט"א (שהוא שאר בשרו של הגרי"ח), אך התאוננתי בפניו שדבר זה מפריע לי במשך הכנת עריכת חיבורי להוציאם לאור, שמוני נוטרה את הכרמים, כרמי שלי לא נטרתי.

"ענה דודי ואמר לי בסבר פנים יפות: טוב אשר תאחוז בזה, וגם מזה אל תניח ידיך, כי יש נחת רוח מאד לפני השי"ת בזיכוי הרבים, כששומעים דברי תורה ומוסר חוזרים בתשובה וכל אחד שחוזר בתשובה הוא עולם מלא.

"ואקיץ והנה חלום, והנה אמת נכון הדבר, כי כיוצא בזה אמר לו המלאך המגיד למרן 'בית יוסף' (עיין במגיד מישרים פרשת שמות דף מ"ז ע"ב): ואל תצטער על שאתה מטפל בעניני ציבור ועל ידי כך אתה מתבטל בעסק התורה, כי אחוז בזה וגם מזה אל תניח ידך, כי שניהם כאחד טובים, וע"י זה הכל זוכה לחלוקת דרבנן".

בשמחת האירוסין לנכדו של מרן הרב דוד טולידאנו שליט"א, על אף תשישותו וחלישותו, בא מרן להשתתף ונשא דברים. על

יומא דהילולא

המהר"ם שפירא זצ"ל כבר הוציא את עטו כדי להשיב את תשובתו השלילית להרב פרנקל מניו-יורק, אלא שלפתע חלפה במוחו עובדה שאירעה להגאון רבי יעקב לוברבוים זצוק"ל בעל 'חזות דעת'...

ליומא דהילולא של מרן הגאון רבי מאיר שפירא מלובלין זצ"ל

וכדין, ותמורת ההכשר תהיה תרומה לשיבה.

ראה הרב את המכתב והתמלא שמחה גדולה, שכן התרומה החשובה אותה בוודאי יקבל מבעלי המאפיה יכולה לחסוך לו טרחה מרובה והתדפקויות רבות על דלתות גבירים. ברם מששב ועיין במכתב חשכו עיניו. בקריאה החפוזה הראשונה סבר לכתחילה שהרב פרנקל הנו אחראי לכשרותה של מאפייה בה אופים מצות יד שמורה, אך כעת עם הקריאה השניה מבחין הוא שהמדובר הוא במצות מכונה, ובכלל לא שמורה, והרב פרנקל מבקש ממנו הכשר על אותן מצות.

נסערו הרגשות בלבו של הרב. ברי היה לו כעת כי אינו עומד להעניק את ההכשר לבית חרושת זה, הלא אין מנהגו ומנהג אבותיו בפולין לאכול מצות מכונה, והן בבחינת בל יראה ובל ימצא, ואיך יוכל הוא, במעמדו כרבה של פיטרקוב, שלדבריו נשמעים אלפים, לבוא ולהכשיר מצות מכונה?

תפוס שרעפים טייל הרב אנה ואנה בחדרו, המכתב עדיין בידי. מחד, אם ייתן את ההכשר המבוקש תינתן תרומה לשיבה

שמעון טיקוצקי

שבוע שלם כבר עבר על מרן הגאון רבי מאיר שפירא זצוק"ל בעיר בולטימור שבארה"ב. בשבת התקבצו רבים רבים מיהודי העיר לבית המדרש הגדול לשמוע את דרשתו, התלהבו ואף מחאו כפים. אך בכל זאת, לא הרי בולטימור כהרי ניו יורק. קשיחותם של הגבירים המקומיים העכירה רבות במהלך השבוע האחרון את רוחו של הרב דפיוטרקוב, הבונה כעת את מבצר התורה ישיבת חכמי לובלין מתוך מאמצים מרובים, ורק הודות לביטחוננו המוצק ולימוד התורה שהתעסק בו בזמן הפנוי, החזיק מעמד.

כעת ישב הרב בחדרו מתעמק בתלמודו, כאשר לפתע מצלצל הפעמון. הרב שהתנער מהגמרא ופתח את הדלת, גילה מאחריה דוור שבידיו מכתב מניו יורק. שב הרב לתלמודו, ורק לאחר שעות רבות פתח את המכתב. השולח - הרב דוד פרנקל רב בית הכנסת דוקלער 'מגן אברהם' בניו יורק - ביקשו, כי היות וימי הפסח מתקרבים והוא אחראי לכשרותה של מאפיית מצות ידועה, יואיל נא הרב בטובו לבקר את המאפיה ולבדוק אם כשרה היא כדת

הורה רבה של ליסא לעזוב את ביתו במהירות, והלה ברח כל עוד נשמתו בו.

נרגש ונסער לא התאפק בעל הדין וסיפר את כל הסיפור ליריבו-שותפו, כשהוא מבקש ממנו שיברר אצל הרב מה סבר לכתחילה ולבסוף.

השותף אכן נכנס אל הרב וביקש לעמוד על הדברים, והרב מליסא השיבו בנחת: תורתנו הקדושה מצווה 'ואהבת את ה' אלקיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך'. תמיד עובד אני על אהבת ה' בכל לבי ובכל נפשי, אך 'ובכל מאדך' שפירושו חז"ל אפילו הוא נוטל את ממונך, לא יכולתי לקיים עד היום, וכל ימי חתרתי לכך מתי תבוא לידי מצות 'ובכל מאדך' ואקיימנה. והנה אתמול כשבא אלי שותפך נודמנה מצווה זו לידי. אמרתי לנפשי, אם כבר באה המצווה לידי לא אחמיצנה. זו אפוא הסיבה בשלה ביקשתי ממנו מאתיים אדומים, כדי שאוכל לקיים 'ואהבת את ה' אלקיך ובכל מאדך' מתוך מסירות נפש על סכום גדול.

מתוך שנזכר הרב מפיוטרקוב בעובדה זו, ניגש מיד אל הטלפון וחיג את מספרו של שאר בשרו ר' מנדל שפירא מברוקלין. משנשמע קולו של ר' מנדל על הקו, סיפר לו הרב על המכתב מהרב פרנקל בדבר הכשר על בית חרושת למצות, וסיים: "דע לך ר' מנדל, שלא באתי לאמריקה לאישור הכשרים, אך בכל זאת מוכן אני לבוא לניו יורק בשבוע הבא אי"ה לשם כך, אך תנאי קודם למעשה - הודע לרב פרנקל כי על התרומה לשיבה להיות לפחות אלף דולר!" (סכום עתק לפני כשמונים שנה).

ר' מנדל שפירא התקשר מיד עם הרב פרנקל והודיע לו את דבריו של מרן הגאון רבי מאיר שפירא. אלא שהרב פרנקל לא האמין למשמע אוזניו, הכיצד ייתכן לבקש סכום שכזה? ברם לעמוד על המקח לא יכול היה, שכן מרן הגר"מ לא היה זמין למשא ומתן בעניין, ולפיכך פנה תיכף ומיד אל בעלי בית החרושת ושכנעם כי אכן כדאי להשקיע גם סכום אדיר שכזה ובלבד שהכשרו של הגאון המפורסם מפולין יתנוסס על חבילות המצות היוצאות את מפעלם.

אלו נטו להסכים לדבריו ההגיוניים, ועוד קודם שעלה השחר השיב הרב פרנקל לר' מנדל שפירא תשובה חיובית, כשהוא מבקשו להודיע זאת למרן הגאון רבי מאיר שפירא בהקדם האפשרי. ואכן תיכף ומיד התיישב ר' מנדל וערך מכתב בהול בעניין אל מרן הגר"מ.

הרב היה מעיין בדף היומי שעה שהפעמון צלצל בחדרו והדוור מסר את המכתב. משקרא את הכתוב בו לא היה גבול לרגשותיו הגואים, ורגליו נשאוהו לריקוד לכבודה של מצווה, מצוות 'ובכל מאדך' המתקיימת בהידור רב עד מסירות נפש של ממש... (המבשר תורני לך לך תשע"ב)

ועוד נדבך יתווסף בה בשעה אחת קודם, ובחורי ישראל המצפים בכליון עיניים לפתיחתה יוכלו להיכנס בשעריה כבר בקרוב. ברם, עדיף לו לוותר על תרומה ואפילו במחיר התשת כוחותיו בסיבובים בבתי הגבירים, ולא ייכשל יהודי אחד בפולין במצות מכונה בגינו. כי אף אם אמנם פוסקים רבים מכשירים מצות אלו, אך הוא, כרב ומורה דרך בפולין שקיבלה על עצמה את האיסור, אסור לו להכשירן. שהרי אמריקה זו, כל דבר קטן כגדול תלוי ב'ביזנס', וגם מהכשרו יעשו ביזנס, יפרסמו את תמונתו בעיתונות הרחבה, ייתנו פומבי ויעשו עסק גדול מהופעתו בבית החרושת של מצות המכונה, לפי הנוסח האמריקאי הידוע... אם בארזים נפלה שלהבת - אם הרב מפיוטרקוב מתיר מצות מכונה, מה יאמרו יהודים תמימים שכל ימיהם הקפידו על מצות יד, הוזילו דמים יקרים שחסכו מפיהם כל השנה אך ורק כדי לזכות לכזית מצה שמורה משעת קצירה אפויה ביד כדרך שאכלו אבותינו בארעא דמצרים? מה יאמרו הם עתה?

הוציא אפוא הרב את עטו מכיסו וחשב להשיב את תשובתו השלילית אל הרב פרנקל. אלא שלפתע חלפה במוחו עובדה שאירעה להגאון רבי יעקב לוברבוים זצוק"ל בעל 'חוות דעת' ורבה של ליסא.

שני בעלי דינים התדיינו לפני ה'חוות דעת' בדין תורה סבוך. הנדון היה נוגע לבית מסחר גדול של שני שותפים, שכל אחד דרש מחברו סכום עצום. לילות רבים גזלו כבר הדיונים על כך בבית הרב אב"ד דליסא. והנה יום אחד לפני פתיחת הדין נכנס אל הרב אחד השותפים והחל מגבב דיבורים על גבי דיבורים, עד שרמו בעקיפין שמוכן הוא לשלם סכום הגון בתנאי שהרב יזכהו בדין... חכך ה'חוות דעת' בדעתו רגעים מספר כדת מה לעשות עם מחוצף זה. לאחר מכן ענהו בפירוש: אני מוכן לזכותך, אך זאת רק אם תיתן לי בשכרי מאתיים אדומים! לא שיער בעל הדין שכה מהר תיענה בקשתו, אולם עמד על המקח ולא הסכים אלא למחצית הסכום. רק מאה אדומים ביכולתו לתת.

קם הרב מליסא ואמר בפסקנות: "תיתן כדרישתי - תזכה, ולא, יתנהל הדין תורה כדרכו". הלה עמד כהמום. האמנם שמעו אוזניו נכונה? האמנם הצליח להניע את הרב מליסא ליטול שוחד? ברם במהרה עוררו ה'חוות דעת' מתדהמתו, כשהוא דורש לדעת אם כבר החליט. והוא השיב כי יתיישב בדעתו במהרה.

יצא יצא בעל הדין מביתו של הרב ומיהר לביתו, שם סיפר לאשתו את הפרשה כולה, וזו הרעימה בקולה על טיפשותו: "וכי לא כדאי לך להפסיד מאתיים אדומים תמורת עשרת אלפים כשתצא זכאי?" וכך למחרת חזר בעל הדין לרב מליסא ובידו כל הסכום. "הנה, רבי", הניח את הכסף על השולחן, כשהוא אינו מצפה לתגובתו הסוערת של ה'חוות דעת'.

"מה תחשוב, עוכר ישראל, וכי לשחדני תרצה? בן בליעל!..." והרב המשיך בסערה מתגברת: "רחמנא ליצלן, איך אפשר שיהודי ייתן שוחד?!"... ובעוד בעל הדין עומד רוטט כולו אבוד עשתונות,

תרגמתי את דבריה לגאב"ד, והוספתי שהיא דיברה רק על הכדאיות שבגרות ולא רואים בדבריה רצון להתגייר לשם שמים. אך למרות שלא הבין מילה ממה שאמרה, אמר רבינו בהחלטיות: "היא מתכוונת ברצינות, היא מתכוונת ברצינות..."

"ואת הנפש אשר עשו בחרן" - פניני עובדות מפועלו של מרן הגר"נ קרליץ זצ"ל בתחום הגיור

ולמרות זאת התגבר על כל הקשיים ובא למקוה. לפעמים לא היה לו כח לדבר, אבל קבלת מצות ושכר ועונש היה משתדל לומר בעצמו. אמר כמה פעמים, שהוא טורח כל כך ללכת להשתתף בטבילה של הגרים, כי חשוב שהגרים יראו אדם מבוגר.

בשבוע לפני ר"ה תשע"ב (האחרון לפני שפרש) היו הרבה גרים. בסוף היום היה רבינו תשוש לגמרי. ראיתי את מצבו ואמרתי לו שבשבוע הבא (השבוע של ר"ה) יהיה עוד מושב בית דין ומסתמא יתקבלו עוד הרבה גרים, וכולם ירצו להיות יהודים לפני ר"ה. שאלתי אותו אם יהיה לו כח להשתתף שוב בטבילה של גרות ביום לפני ערב ר"ה. ענה ואמר: בר"ה יהיה יום הדין, וכלל ישראל צריכים זכויות לפני ר"ה, הגרים הם צדיקים גמורים ולכן צריך לגייר אותם כדי לזכות אל כל עם ישראל.

רבי נסים לא עשה חשבונות של כדאיות במצווה של הגרות. בית דין בארה"ב שאל אותו אם לגייר משפחה מרובת נפשות שהם מאד עניים, והקהילה של העיר שהם גרים בה, מבקשת לא לגייר אותם כי הם אח"כ יפלו על כתפי הציבור. הוא ענה מיד: קודם יש מצווה לגיירם, ואח"כ יש מצווה של אהבת הגר.

אשה הגיעה לארץ מקניה באפריקה וביקשה להתגייר. בבית הדין חששו שתגורש מהארץ על ידי השלטונות, ואיך תוכל לשמור מצות במקום שכמעט אין יהודים. הוא הזמין אותה אליו ושמע את סיפורה על מסירות הנפש והסבל שסבלה עד שהגיעה ליהדות. כשדיברה היא בכתה בדמעות שלישי, והוא יחד אתה. כשגמרה את סיפורה הוא מיד קיבל אותה לגיור במקום. ולבסוף זכתה לסייעתא דשמיא, מצאה שידוך והצליחה להשאר בארץ ולגור בירושלים.

הרמב"ם מאד מזהיר לקרב את הרוצים להתגייר ולא להקשות עליהם ולגרום להטותם מהדרך אל הגרות, ולמשוך אותם בדברי רצון ועבותות אהבה. בהתאם לכך, מאד נזהר רבינו בכבוד הגרים. קיבל את הבאים להתגייר במאור פנים מיוחד, וזה השאיר רושם עליהם להרבה שנים.

כל השנים היה רבינו מסדר קידושין לזוגות של הגרים בביתו מיד לאחר הגרות. לאחרונה היו מצבים שבסוף התהליך במקוה ניכר היה שהוא ממש חלש ולא נותר לו כח לעשות כלום. אמנם היו גרים שמאד השתוקקו שהחופה תהיה בביתו, ומאד הפצירו בו, ולמרות שהיה חלש מאד הוא אזר כוח ולא סירב. הרבה פעמים לאחר טבילה ניכר היה שפניהם זורחות וקבלו ממש פנים

פרק מיוחד בפעילותו של רבינו היה הגרות. כבר מתחילת פעילות בית הדין עסק רבינו גם בגרות. במשך הרבה מאות שנים לא היה בית דין מסודר של גרות, והוא ראה את הצורך להקים בית דין שינהג לפי ההלכה, ללא לחצים משום גורם. הוא ראה בגרות את גולת הכותרת של בית הדין.

הוא ראה בתופעה של ריבוי הגרים את בשורת פעמי המשיח. כשהיה שומע על התעוררות גדולה בקרב צאצאי האנוסים בדרום אמריקה לחזור לדת אבותיהם, היה מתרגש מאד. הוא התבטא ואמר כי הגרות היא הפעילות החשובה של חייו. גם כשפרש מפעילות בבית הדין בשנת תשע"ב, הוא אמר לי שהוא פורש רק מהממונות, אבל ימשיך לבא לגרות. לצערנו לא זכינו שזה יתקיים בפועל, אבל המשיך להתעניין בנעשה בתחום הגרות בבית הדין. בתקופת האינתיפדה כשאוטובוסים התפוצצו ברחובות ירושלים והיו הרבה אבידות בנפש, התרבה מאד גם מספר הגרים שהתגיירו. בדרך לגרות פנה אלי רבינו: אתה רואה מה שקורה? עם ישראל סובל כל כך הרבה צרות, ומצד שני מתרבים אלה שרוצים להצטרף אל עם ד'. הלא דבר הוא.

בא לפני בית הדין זוג מאוסטרליה, הבעל יהודי והאישה גויה צעירה שדברה רק אנגלית. האשה נשאלה למה היא רוצה להתגייר. תשובתה היתה, שלמען שלמות המשפחה צריך שיהיו כולם בני דת אחת. תרגמתי את דבריה לגאב"ד והוספתי שהיא דיברה רק על הכדאיות שבגרות ולא רואים בדבריה רצון להתגייר לשם שמים. אך למרות שלא הבין מילה ממה שאמרה, אמר רבינו בהחלטיות - היא מתכוונת ברצינות, היא מתכוונת ברצינות. ואכן במשך הזמן התברר שהיא ממש רצינית. חזרה לביתה ולמדה ברצינות ועמדה בקשיים גדולים, ובמשך הרבה זמן עקבתי אחריה ושמענו דברים טובים ביותר.

לפני שנים באה גיורת שנולדה בוילנה. היא היתה רצינית ונתקבלה. במעמד קבלת המצות לפני הטבילה לגרות, כשרבינו דיבר אתה על קבלת כל המצות, קלות וחמורות, היא ענתה: אני "מקווה" שאוכל לעמוד בכל זה. שני הדיינים האחרים נבהלו לשמוע אותה מסתפקת אם תוכל לקיים את המצות. כשהעירו את חששם לרבינו, הוא אמר: "זה כלום, היא 'קאלטער ליטוואק' (ליטאי בעל קור רוח). ואכן התברר שהיא המשיכה בדרך טובה, ובהמשך מצאה שידוך טוב.

בשנים האחרונות כשנחלש, היה משרך את רגליו בכבדות,

כשאמר את דעתו התפלאו הגרים והמלווים, שזה היה בדיוק השם שהם חשבו למתאים ביותר.

גירות שהתגיירה בעבר ליוותה את חברתה לטבילת הגרות. לאחר הטבילה ביקשה המלווה ברכה לזיווג. היה נראה שאין לה סיכוי כיון שכבר היתה בשנות הארבעים. אמנם לאחר שנה בדיוק מצאה שידוך. סיפרתי את זה לרבינו, והוא בכה. (מתוך מאמר לדמותו של מרן זצ"ל ב'אוסף גיליונות' פרשת נח תש"פ)

חדשות'. רבינו היה פונה אלי ואומר: "אתה רואה שהפנים השתנו לגמרי".

לאחר טבילת הגרים היה בשמחה מיוחדת. עשה 'מי שבירך' לגרים בסבר פנים מיוחד. זו היתה הזדמנות לכל העומדים שם לבקש ברכות. הרבה פעמים לאחר טבילת הגרים במעמד של ה'מי שבירך' וקריאת שם חדש לגר, אמרו הגרים שיש להם כמה אפשרויות והם לא יכולים להחליט, וביקשו שרבינו יחליט.

הש"ת היומי

השאלתי לחבר כרטיס זכרון - האם מותר לו להחזיר לי כרטיס אחר יקר יותר?

משולחנו של הרה"ג רבי מרדכי הלוי שוורצבורד שליט"א מורה הוראה 'נאות שמחה' - מודיעין עילית

טוב משום ריבית, מה שאין כן באופן שההסכם היה להחזיר את הכרטיס בעצמו, הרי זו השאלה ומותר לו לתת תוספת, כי אין איסור ריבית בהשאלה.

בנדון שלנו שלא פירש כיצד יחזיר, יש לאסור, ע"פ המבואר ביו"ד סי' קע"ז שאם משכיר כלי באופן שהשוכר רשאי להחזירו או להוציאו ולהחזיר אחר תמורתו, אזי אם הכלי הוא דבר שאין בו פחת אסור לשלם עליו שכירות. לכן בכרטיס זכרון שאין בו פחת אסור לתת תוספת.

שאלה: חברי בקש ממני בדחיפות כרטיס זכרון כדי לצלם ארוע, ונתתי לו, ובשעה שנתתי לו היו שתי אפשרויות להחזיר: או להעביר את התמונות ולהחזיר לי את הכרטיס שלי, או שישאיר אצלו את הכרטיס ויחזיר לי כרטיס אחר. בסופו של דבר העדיף החבר להשאיר אצלו את הכרטיס וקנה לי כרטיס יקר יותר. האם מותר לי לקבלו?

תשובה: יש להבדיל בין שתי הנתיבות, שאם נותן כרטיס על דעת שיחזיר כרטיס אחר, הרי זו הלוואה ואסור להחזיר יותר

דקה מתוקה - שישים שניות מרתקות על הדף היומי

כיצד רמז ה'אמרי חיים' מויז'ניץ על סכום הצדקה שברצונו ליתן?

נדריים דף ז

יש יד לצדקה

הוא פנה אל האמרי חיים בבקשת צדקה, גם הרבנית עמדה שם בחדר, והארנק היה מונח אצלה, הרבנית שאלה את האמרי חיים ברמיזה כמה לתת לו, כי היה מובן מאליו, שצריך לתת לו סכום מכובד, אך מאידך לא היה יכול האמרי חיים לומר לה בפירוש את הסכום בפירוש כי החסידים עמדו במקום, וזה לא מתאים שכולם ישמעו את הסכום, חמותי אמרה, שהיה לה מאד מעניין לראות, כיצד האמרי חיים יצא מהסבך.

מספר הגאון רבי יצחק זילברשטיין: חמותי ע"ה, אשתו של מרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל, סיפרה לי מעשה מופלא אצילי שראתה אצל כ"ק האדמו"ר מויז'ניץ בעל האמרי חיים, ואשתו הרבנית. היה זה כאשר מו"ח ואשתו, שהו בשבת קודש באותו מקום שבו היו גם הרבי מויז'ניץ ואשתו. בין הבאים היה יהודי עני אחד, שהיה בעבר אדם מכובד, ובעל יחוס, ועתה פשט את ידו, כדי שיתנו לו צדקה.

והוציאה מהארנק 20 לירות ונתנה לעני, היא הבינה, שכוונתו היא להכפיל 2 פעמים את 10 האצבעות, וממילא יש לתת לעני סך של 20 לירות.

(חשוקי חמד)

לפתע האמרי חיים מרים את שתי ידיו הקדושות, פתח את 10 האצבעות לרווחה, וספך את שתי הידיים זו על זו - 2 פעמים, ואמר "הרבנית בוקר טוב!" "הרבנית בוקר טוב!" בלא שאף אחד יבין מה כוונתו לכך. היחידה שהבינה היא הרבנית, מיד פנתה

החפצים בחיים - הפץ חיים יומי

מדוע חמור המספר לשון הרע על חברו בסתר יותר מהמספר בפניו?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר הפץ חיים

מה שכתב הח"ח להלן (באמ"ח ס"ק ז), שבאיסור לשון הרע יש גם חלק של מידה רעה, שהקפידה התורה על כך שבוחר לבזות את השני [אף באופן שאינו מזיק לו בכך]. וממילא, כיון שהמספר גנות על השני בסתר מידתו הרעה גדולה יותר, נוסף על כך גם 'ארור'.

והוסיף, כי מלשון ה'חפץ חיים' משמע שאם סיפר בסתר אך אינו חושש שיתגלו הדברים בפני חברו, כי משער בעצמו שהיה אומר את הדברים גם בפניו - אינו עובר ב'ארור מכה רעה בסתר'. ומכך עולה לכאורה שהטעם הוא לא משום שכשספר עליו בסתר לא ידע חברו להישמר מפניו שלא יזק, אלא כפי הביאור השני הנ"ל, שלגנות את חברו בסתר זו מידה רעה יותר מאשר לגנותו בפניו.

מדברי החפץ חיים בתחילת כלל ג' מהלכות לשון הרע עולה, כי המספר לשון הרע בסתר ומקפיד שלא יתגלה הדבר לחברו, עונו חמור יותר מהמספר לשון הרע בפני חברו. שהמספר לשון הרע בסתר עובר גם על 'ארור מכה רעה בסתר'.

בטעם הדבר שלשון הרע בסתר חמור יותר, מביאים בביאורים ומוספים שבמהדורת דרשו (מקונטרס שמירת הלשון עמוד לב-לג), שזאת מפני שכשיודע מי המדבר עליו, יותר קל לו להתמודד מולו ולסתור דבריו; ועוד, שכשספר בסתר מראה שאינו מפחד וירא מאלוקים, אלא מבני אדם [וכמבואר בגמרא (ב"ק עט, ב) לגבי החילוק בין גנב לגזלן, שהגזלן השווה כבוד עבד לכבוד קונו, וגנב החמיר יותר בכבוד העבד, ולכן החמירה בו תורה שמשלם ארבעה וחמשה]. טעם נוסף יש שכתב (תורת הלשון כלל ג), לפי

* תוכנית יומית מענייני דיומא
בהגשת הרב אברהם פוקס

* מידע כולל לנבחני דרשו על מועדי
המבחנים מסלולי הלימוד ועוד

* שיעורי משניות על מסכת
שביעית לתוכנית קניין שביעית

* שיעורי משנה ברורה לפי
סדר דף היומי בהלכה

* שיעורים על הדף היומי ועל כל
הש"ס ממבחר מגידי השיעורים

* שיעורים מבוארים בעיון לביאורי
תוס' על פי סדר הדף היומי

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666

לשמוע ולחשמוע

ברכב, בבית, ובכל מקום..

התקשרו לקו השיעורים של 'דרשו'
וקבלו אלפי שיעורים והרצאות להאזנה

077-2222-666

פרשת השבוע מפי מיטב המרצים

חדשות 'דרשו' ועדכונים

מידע לנבחני 'דרשו'

'גישמאק בלימוד'

הרצאות על מתיקות התורה

שיעורי תוספות לפי סדר 'הדף היומי'

הרצאות לחגים ומועדים

תוכניות מיוחדות

שידורים חוזרים מאירועי 'דרשו'

שיעורי 'הדף היומי'
בעברית, אידיש וצרפתית

שיעורי 'הדף היומי בהלכה'
בבקאות ובעיון

'הפותח בכל יום'
תוכנית יומית עם
סיפורים וחיזוקים

קו השיעורים של 'דרשו' לחייג, ללמוד, לדעת

מה השתנה בדיני הכוונה בקריאת שמע לאור המבטא הרזוח בימינו?

ויש שכתבו, כי מי שהאריכות בהגיית האותיות מפריעה לכוונתו - רשאי לכוון לאחר גמר האמירה. ולפי המבטא הרזוח בימינו הן בקרב בני אשכנז והן בקרב בני ספרד, לא ניתן להאריך בהגיית האות ד', ולכן יש להתחיל את הכוונה בעת הגיית האות, ולסיימה לאחר מכן.

[שו"ע סא, ו, ומשנ"ב יח; בו"מ דרשו, 11]

בקריאת המילה "אחד" שבפסוק הראשון של קריאת שמע, יש לכוון לקבלת עול מלכות השי"ת, ולייחודו בשמים ובארץ, ובארבע רוחות העולם. לדעת השולחן ערוך, בעת הגיית האות ח', יש לכוון שהשי"ת מלך בשמים ובארץ; ובעת הגיית האות ד', יש לכוון שהשי"ת יחיד בעולמו, ומושל בארבע רוחות העולם. ולדעת הגר"א ופוסקים נוספים, יש לכוון הכל בעת הגיית האות ד'.

מהו סדר הטיית הראש בעת אמירת המילה 'אחד'?

מכן לצפון לדרום, או להיפך, כיון שסדר זה יש בו צורה של 'שתי וערב', שהוא סמל של עבודה זרה. ולמרות שבשעת קריאת שמע אסור לרמוז מאומה אפילו בהנהון הראש, מותר ורצוי להטות את הראש באופן האמור, משום שהטייה זו מסייעת לכוונה, והאיסור לרמוז הוא רק ברמיזות המבטלות את הכוונה.

[שו"ע סא, ו, משנ"ב כ, ושעה"צ י, בהרחבה ע"פ המקור]

כאמור, יש לכוון בעת אמירת המילה 'אחד' למלכות השי"ת בשמים ובארץ ובארבע רוחות העולם. ויש שנהגו להטות את הראש לכל הכיוונים: מעלה, מטה, מזרח, מערב צפון ודרום, כדי לרמז על הכוונה האמורה. וסדר ההטייה לכתחילה הוא בסיבוב ממזרח לשמאל, לפי סדר מתנות דם החטאת על קרנות המזבח: מזרח, צפון, מערב, דרום. ויש להקפיד שלא להטות את הראש למזרח ולמערב ולאחר

כיצד יש לנהוג בקריאת 'שמע' ישראל' ב'שנים מקרא'?

אם עושה זאת לאחר קריאת שמע 'שעל המטה', במטרה לשקוע בשינה מתוך הקריאה. ויש שמחמירים בכפילת מילים ופסוקים גם בנוגע ליתר הפרשיות, אבל מותר לכפול את שלוש הפרשיות יחד.

ובקריאת 'שנים מקרא', מותר לכפול אף את הפסוק 'שמע ישראל'; ויש שכתבו, שבפעם השניה יש לקרוא בלחש.

[שו"ע סא, ט, ומשנ"ב כב, כד ורכה; בו"מ דרשו, 15-16]

אסור לכפול את מילות הפסוק 'שמע ישראל', ואף לכפול את כל הפסוק, כדי שלא ישמע כאילו יש שתי מלכויות בעולם, חלילה. ואם בפעם הראשונה אמר את הפסוק שלא בכוונה הראויה - רשאי לאומרו פעם נוספת, אך בלחש; וכשאין בקרבתו אדם השומע את קריאתו, רשאי לומר את הפסוק פעם נוספת אף בקול רם. וכמו כן, אסור לכפול אף את כל הפרשה הראשונה יחד, למעט

* בשלוש הפרשיות של קריאת שמע ישנן 239 מילים, ובתוספת "ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד", ישנן 245 מילים. והש"ץ שב ואומר "ה' אלקיכם אמת", וגם לציבור נחשבת אמירת שלוש מילים אלו, ובכך יושלם מספר 248 מילים, כנגד מספר האיברים; ויש בכך סגולת רפואה לכל האיברים. והקורא ביחידות, לא ישוב ויאמר "ה' אלקיכם אמת", אלא יכוון באופנים שונים בברכות קריאת שמע כנגד שלוש המילים החסרות. והרמ"א כתב, שיש אומרים, שהיחיד יוסיף את המילים "אֵל מֶלֶךְ נֶאֱמַן" בתחילת הקריאה, לפני הפסוק 'שמע ישראל', ובכך מושלם מספר המילים ל-248.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

איזה סימון נדרש לקופסאות התפילין?

ישירות לנרתיק, ישתמש בנרתיק חיצוני נפרד לכל זוג. ויש מהאחרונים שמקלים בנוגע לתפילין של רבנו תם, להעביר אפילו את רצועותיהן לתפילין של רש"י, כאשר לא ניתן להשיג רצועה אחרת עבור התפילין של רש"י, כיון שעיקר ההלכה כדעת רש"י, ולכן העברת הרצועות מתפילין של רבנו תם לתפילין של רש"י נחשבת כהעלאה בקדושה, ולא כהורדה בקדושה. [שו"ע לד, ד, ומשנ"ב כ; ביאורים ומוספים דרשו, 27]

אין להשתמש בקופסאות התפילין של רש"י לתפילין של רבנו תם, וכן להיפך, כיון שעל פי ההלכה, רק אחד מהזוגות קדוש בקדושת תפילין, ודינו כתשמישי קדושה, ואסור להשתמש בתשמישי קדושה לחפצי חולין. ויש לסמן את הקופסאות באופן שלא תתחלפנה. ומי שלפעמים מניח את התפילין ישירות בתוך נרתיק התפילין החיצוני, ללא הקופסא - לא ישתמש בנרתיק של רש"י לתפילין של רבנו תם, ולהיפך. ולכתחילה, אף מי שאינו מכניס את התפילין

הלוח היומי

ז' בחשוון | רבי יהודה מאיר (המהר"ם) ב"ר יעקב שמשון שפירא זצ"ל, מלובלין, ר"י חכמי לובלין, מייסד הדף היומי בש"ס

ביום זה בשנת תש"ב, אירע הרצח הנורא בפורט התשיעי בו נהרגו יותר מ-9000 יהודי גטו קובנא הי"ד, שנכלאו במקום ארוז זה לאחר האקציה הגדולה בגטו.

יארצייט:

- תקס"ד/ב: רבי שמעון ב"ר אברהם דייטש/אשכנזי זצ"ל, אב"ד דוברומיל, בעל נחלת שמעון.
- תרכ"ו: רבי נתן דוד ב"ר ירחמיאל (מפשיסחא) רבינוביץ זצ"ל, האדמו"ר משידלובצא.
- תרס"ו: רבי ירחמיאל צבי ב"ר יעקב יצחק רבינוביץ זצ"ל, מביאלא-שעדליץ.
- תרע"ב: רבי צבי הירש ב"ר ישראל לבל זצ"ל, מטומשוב.
- תרע"ה: רבי דוד ב"ר שמעון שלמה גוטרמן זצ"ל, מסאווראן.
- תרצ"א: רבי יוסף יהודה לייב ב"ר מרדכי בלוך זצ"ל, אב"ד ור"י טעלז, בעל שיעורי דעת/הלכה ועוד.
- תרצ"ד: רבי יהודה מאיר (המהר"ם) ב"ר יעקב שמשון שפירא זצ"ל, מלובלין, ר"י חכמי לובלין, מייסד הדף היומי בש"ס.
- תש"ג: רבי חנוך העניך דב ב"ר יוסף דוד מאיער זצ"ל, מקרעצקי, בעל יד חנוך, עיר חנוך ועין חנוך.
- תשל"ד: רבי ישראל ב"ר צבי וולץ זצ"ל, אב"ד בבודפסט ומרבני י-ם, בעל שו"ת דברי ישראל וחק לישראל.

יארצייט הגאון רבי יהודה מאיר ב"ר יעקב שמשון שפירא מלובלין, מייסד ה"דף היומי" ור"י יח"ל

לדבר רק טוב על הזולת

הג"ר מאיר שפירא מלובלין היה רגיל לומר: "איזהו חסיד? זה שרגיל לסנגר בכל עת על ישראל, וראיה מדברי הגמרא בסנהדרין (דף קי:): שרבי עקיבא אמר 'דור המדבר אין להם חלק לעולם הבא' ומיד קרא אחריו רבי יוחנן 'שבקיה רבי עקיבא לחסידותיה' (עזב רבי עקיבא את חסידותו), ורש"י מבאר 'שהיה רגיל ללמד זכות על ישראל'..."
(רבי מאיר שפירא במשנה באומר ובמעש ח"א עמ' 463)

כאשר אנו שומעים דברי גנאי על אדם מסוים נשתדל להתאמץ ללמד עליו זכות ולנסות להצדיק את מעשיו

לפתוח את היום בטוב...

הצטרף אלינו וקבל את המייל היומי של 'דרשו'
'הפותח בכל יום' לתיבת המייל שלך

ככה מתחילים יום טוב במיוחד

סיפורים • חיזוקים • הלכה יומית • כתבות וראיונות • פרשת שבוע

להצטרפות נא שלחו מייל לכתובת

dirshu@dirshu.co.il

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il